

Instanthal als budgetvriendelijke en snelle manier om te sporten

Poly-Ned-luchthal beschermt sportvelden tegen de winter

De toekomst van de Ajax-jeugd doet ruimschoots zijn naam eer aan met een futuristische overkapping: het is de luchthal van Poly-Ned. Edwin Molenaar, directeur van Poly-Ned, legt uit hoe je met deze instanthal, die we volgens Molenaar onder géén beding 'tent' mogen noemen, zou kunnen besparen op veldonderhoud en exploitatie. Niet gek in tijden van krapte en met het oog op strenge winters.

Auteur: Karlijn Raats

Op vrijdag 29 april 2011 werd de luchthal op sportpark De Toekomst officieel in gebruik genomen voor de A- en jeugdselectie van Ajax. Deze hal maakt deel uit van het Adidas-miCoach Performance Centre en is de locatie voor een samenwerking tussen Ajax en de Vrije Universiteit Amsterdam op het gebied van bewegingsanalyse. Daartoe is aan het dak van de luchthal een uniek videosysteem bevestigd: een zogeheten 'spelervolgsysteem' waarmee snelheden en afstanden van dribbelen, koppen en schieten kunnen worden geanalyseerd. Spelers krijgen daarbij meetnoppen op hun lichaam geplakt en spelen op een soort powerplaten die hun krachtafdracht meten. Ajax wil hiermee een systeem ontwikkelen dat vroegtijdig kan aantonen of in talenten geïnvesteerd kan worden door ze technisch verder door te ontwikkelen. Met de ontwikkeling van een dergelijk volgsysteem tilt het zijn jeugdopleiding naar een hoger niveau.

Adidas-project

De luchthal bij Ajax heeft de grootte van een volwaardig voetbalveld (76 bij 120 meter) die op te blazen is door middel van reusachtige

ventilatorunits. Poly-Ned, specialist in textielarchitectuur, heeft de luchthal gefabriceerd. "Het is een *dome* van pvc-gecoat doek, met aan de buitenkant een staalkabelnet eroverheen gespannen. De luchthal is gekoppeld aan het nabij liggende gebouw", aldus Poly-Ned directeur Edwin Molenaar. Adidas is een van de

initiatiefnemers van het plaatsen van de luchthal, vandaar dat er drie gigantische strepen over het 'dak' van de hal lopen die van verre te zien zijn. De hal is multifunctioneel. Oostendorp leverde de belichting die aan het dak is bevestigd, en AA Sport Systems legde de kunstgrasmat. Het is de bedoeling dat de hal er nog zo'n tien jaar staat.

Een film over de opbouw van de luchthal is te zien op YouTube.

Luchthal voor tennis

Poly-Ned is naar eigen zeggen de enige bouwer van luchthallen in Nederland en een van de weinige in heel Europa. Eerder leverde Poly-Ned al hallen in Riga en in Moskou. In Nederland zijn zo'n zestig Poly-Ned-luchthallen te vinden. Het bedrijf ontwikkelt, produceert, monteert en beheert de luchthallen zelf.

"Vanaf 1993 bestaat Poly-Ned en van meet af aan deden we al in overkappingen van sportvelden, met name door het leveren van tennishallen", vertelt Molenaar. "In de jaren tachtig zijn er veel vaste tennishallen gebouwd. Het merendeel ging failliet omdat de exploitatie lager was dan de investeringskosten. Een luchthal is een goedkopere en efficiënte manier van overkappen. Door de lagere bouwkosten komt een luchthal daarmee binnen het bereik van de verenigingen zelf en niet alleen voor gemeenten.

Verenigingen kunnen een hal zelf betalen en optimaal inzetten om hun baan of veld te exploiteren."

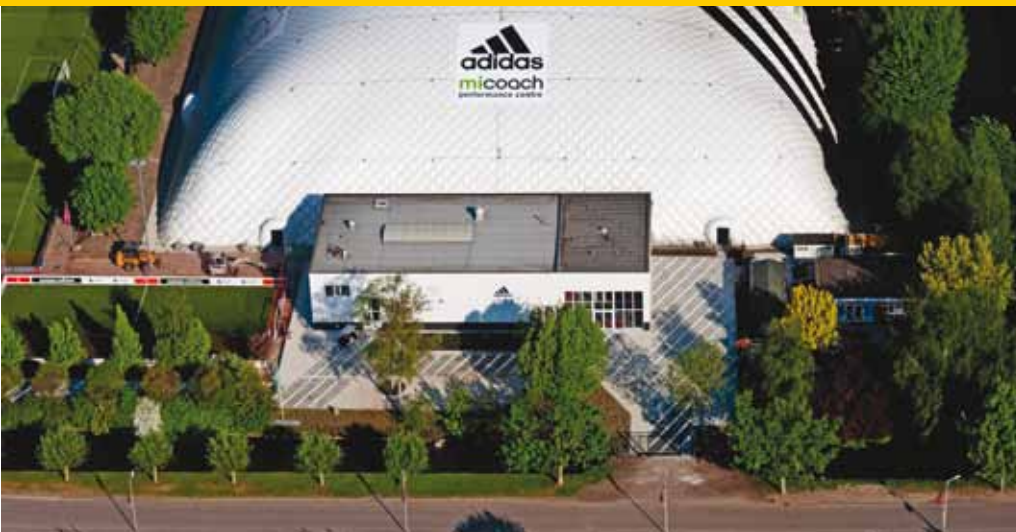
Molenaar: "Voor verenigingen zijn allweathertennisbanen weliswaar een uitkomst, maar evengoed niet aantrekkelijk om op te spelen als het hevig sneeuwt, regent of waait. Ik ben zelf tennisleraar, dus spreek uit ervaring: onder slechte weersomstandigheden ben je meer bezig met warmhouden en je fysieke gesteldheid dan met de sport zelf. Dat is zonde."

Winterjas in en uit de kast

De luchthallen zijn in één dag op te bouwen en ook weer te demonteren. Ze kunnen worden opgeslagen naast de tennisbaan. In oktober, wanneer het weer slechter wordt, kan de club de hal weer uit de kast halen - alsof het een winterjas betreft - en opzetten. Dat is uniek. Eén tent van 70 bij 36 meter past over vier tennisbanen. Molenaar: "Dat formaat is nog net

handzaam. We hebben, zoals je ziet, bij Ajax ook een groot formaat van 76 bij 120 meter dat over een heel voetbalveld past. Dat kost twee dagen opzetten en evenveel dagen om weg te halen." Het opzetten van de luchthal moet met een groot team gebeuren. Om het financieel aantrekkelijk te maken voor de vereniging, stuurt een supervisor van Poly-Ned mensen van de vereniging aan die een handje helpen. Met nadruk wil Molenaar vermelden dat Poly-Ned geen stenenstapelaar is. "De luchthal zit heel specifiek-technisch in elkaar", zo legt hij uit. "We werken met pvc-gecoat polyester weefsel met daaroverheen een staalkabelnet. Dit net is verankerd in de grond met schroeven en klapankers. De diepte van de verankering ligt aan de grondslag; bij Ajax is dat 7,5 meter, maar in bijvoorbeeld zandgronden is 2 meter voldoende. De ankers zijn erop gemaakt om trekkracht aan te kunnen. Een normaal gebouw drukt namelijk op zijn fundering, maar een luchthal trekt aan zijn fundering. Het opzetten van een hal kan

Door een luchthal kan er door weer en wind worden doorgespeeld.

niet gebeuren zonder voorbereiding. Van tevoren moeten we in verband met de aanleg van de verankering een check uitvoeren zodat we kunnen bepalen hoe diep de ankers geplaatst moeten worden om voldoende uittrekwaarde te verkrijgen.”

Luchthal voor andere sporten

Vanaf het moment dat kunstgras in zwang raakte, kwam er een stuk markt voor Poly-Ned bij.

Molenaar: “Nu afgelopen jaar met de strenge winter is gebleken dat de kunstgrasvelden sterk hebben geleden onder de sneeuw en vorst, wordt het plaatsen van een luchthal interessant. Een hal is een relatief lage investering om door te kunnen trainen bij BVO's. Maar ook voor hockey

is de hal inzetbaar, ook al is het probleem bij veldhockey door de winterstop kort. Maar er schijnt een tekort te zijn aan binnenruimtes voor zaal hockey, dus dan kan een luchthal uitkomst bieden.”

Kostenbesparend

Het grootste pluspunt van de luchthallen kan zijn het terugverdienen van de aanlegkosten van een baan of veld. Per 250 leden van een tennisvereniging zou het volgens Molenaar mogelijk zijn één overdekte baan te betalen. Met duizend leden kun je al vier banen overkappen. Molenaar: “Door het hele jaar door te kunnen spelen, trek je meer sporters aan en stijgt je bezettingspercentage. Je kunt bovendien de jeugd extra laten trainen met een passe-partout,

op niet-verhuurde tijdstippen vrij laten tennissen of extra trainingen geven. De vereniging bespaart daarmee allemaal kosten die ze zou maken als ze voor dit soort activiteiten extra uren zou moeten inhuren bij een vaste hal. Alles wat je in de zomer doet, kun je nu ook in de winter doen, zoals het organiseren van toernooien. Tel maar uit, je winst. De universiteiten in Leiden, Delft, Groningen en Amsterdam hebben om deze reden luchthallen aangeschaft.”

Molenaar ziet meerdere toepassingen voor zijn hallen. “Gemeenten hebben soms tijdelijke sporthallen nodig omdat ze politiek in een stroperige beslissingsfase zitten, waardoor de bouw van de nieuwe sporthal nog op zich laat wachten. Ze kunnen dan kiezen voor een luchthal voor het aantal jaren dat er behoefte aan is.”

Waar Poly-Ned nog tegenaan loopt in Nederland, is dat er nog geen normen bestaan voor luchthallen. Molenaar: “Wel staat er bijvoorbeeld in het Bouwbesluit dat een statische berekening moet laten zien dat een hal sterk genoeg is.” Volgens Molenaar heeft dit meer betrekking op staalconstructies, die qua bouw een stuk gangbaarder zijn. “Voor de bouw moet nu nog wel telkens bij de gemeente een vergunning aangevraagd worden voor een ‘seizoensgebonden bouwwerk’. Hierin staat precies wanneer de hal mag worden opgebouwd en wanneer hij weer afgebroken moet worden.” Er is wat dat betreft voor Poly-Ned nog wel werk aan de winkel. “We zijn bezig om normen voor luchthallen te krijgen, want zij zijn de toekomst voor zowel de top- als breedtesport”, aldus Molenaar.

Edwin Molenaar.